

سپهرغرب، گروه جوانی – سمیرا گمار؛ از کلاس‌های شیمی در شریف تا طراحی راهکارهایی برای نجات محیط زیست؛ دکتر امید پورثی با تکیه بر تخصص و پشتکار، مسیری نو در زیست‌بوم نوآوری همدان گشوده است.

در دنیای امروز که توسعه پایدار و اقتصاد دانش‌بنیان به‌عنوان دو محور اساسی در مسیر پیشرفت کشورها شناخته می‌شوند، نقش جوانان نخبه، متخصص و متعهد بیش از پیش اهمیت یافته. دیگر روشن است که آینده‌سازان واقعی جوامع، نه صرفاً مدیران پشت میزنشین، بلکه کارآفرینان فناوری و مسئله‌محوران هستند که با چگونگی جامعه می‌گشایند. از میان حوزه‌های گوناگون، محیط زیست یکی از چالش‌برانگیزترین و البته چالش‌برانگیزترین عرصه‌هایی است که نیازمند ورود جدی نیروهای متخصص و نوآور است؛ چراکه بحران‌های زیست‌محیطی همچون کمبود منابع آب، آلودگی هوا و تغییرات اقلیمی نه‌تنها زندگی امروز ما، بلکه آینده نسل‌های بعد را تهدید می‌کند. در این میان، روایت افرادی که با درک عمیق این نیاز، مسیر زندگی و تحصیل خود را وقف پاسنگویی به این چالش‌ها کرده‌اند، می‌تواند الگو و الهام‌بخش نسل جدید باشد. دکتر امید پورثی یکی از همین چهره‌های تأثیرگذار است. فارغ‌التحصیل دکتری شیمی که با دغدغه‌های محیط‌زیستی، فعالیت حرفه‌ای خود را از همدان آغاز کرده و با تأسیس یک شرکت فناوری، به راه‌حلی بومی برای بخشی از بحران‌های زیست‌محیطی کشور دست یافته. داستان او، داستان تلفیق تخصص دانشگاهی با نیازهای واقعی جامعه و نماد امید، اراده و حرکت از دل چالش‌هاست. در ادامه گفت‌وگوی خبرنگار سپهرغرب را با وی می‌خوانید:

بازی‌ها؛ سرگرمی یا زنگ خطر برای آینده؟

سپهرغرب، گروه جوانی: بازی‌های رایانه‌ای با گرافیک خیره‌کننده، داستان‌های جذاب و امکان تعامل اجتماعی، یکی از جذاب‌ترین و پرطرفدارترین سرگرمی‌ها در میان نوجوانان، شناخته می‌شود. اما در کنار این جذابیت‌ها، مضراتی نیز وجود دارد که می‌تواند تأثیرات منفی بر سلامت جسمی و روحی بازیکنان وارد کند.

پیشرفت فناوری باعث شده که بازی‌های رایانه‌ای از نظر بصری بسیار جذاب، با طراحی‌های خلاقانه و رنگارنگ، تجربه‌ای بصری و هیجان‌انگیز

تغییر اتوبوسی مدیران مانع اجرای طرح دامنه شمالی الوند

سپهرغرب، گروه گردشگری – شهره کرمی: مشاور طرح دامنه شمالی الوند با اشاره به اینکه تغییر اتوبوسی مدیران مانع اجرای طرح دامنه شمالی الوند شده، گفت: با تغییر رئیس جمهور همه مدیران تغییر کرده و افراد جدید که شناخت و اعتقادی به طرح‌های گذشته ندارند، کارها و پژوهش‌های انجام‌شده را در ادارات بایگانی کرده و کارها به‌صورت کارشناسی پیگیری نمی‌شود، در نهایت بعد از گذشت چندسال که اهمیت موضوع مشخص شد، طرح را در قالب دوباره‌کاری پیگیری می‌کنند.

کوهستان الوند، با صلابت و استوار، نه‌تنها به‌عنوان مرتفع‌ترین نقطه استان همدان قد برافراشته، بلکه به‌عنوان یک نماد هویتی، نقشی بی‌بدیل در شکل‌گیری ویژگی‌های جغرافیایی، اجتماعی و تاریخی این منطقه ایفا می‌کند. این کوهستان، با دامنه‌های سرسبز و قله‌های پوشیده از برف، منظره‌ای چشم‌نواز و آب و هوایی مطبوع را به ارمغان آورده است.

از منظر جغرافیایی، الوند یک سد طبیعی است که با جهت‌گیری شمال غربی– جنوب شرقی، نقش مهمی در تعدیل آب و هوای منطقه و توزیع بارش‌ها دارد. دره‌های عمیق و چشمه‌سارهای فراوان این کوهستان، بستری مناسب برای شکل‌گیری سکونتگاه‌های انسانی در طول تاریخ فراهم آورده و باعث ایجاد روستاهای خوش آب و هوا و باغ‌های سرسبز در دامنه‌های آن شده است. تنوع زیستی غنی و پوشش گیاهی متنوع الوند، این منطقه را به یک اکوسیستم ارزشمند تبدیل کرده که مورد توجه گردشگران و محققان قرار دارد. از منظر اجتماعی، الوند همواره در فرهنگ و باورهای مردم همدان جایگاه ویژه‌ای داشته است. داستان‌ها و افسانه‌های متعددی در مورد این کوهستان نقل می‌شود و قله‌های آن، از دیرباز مورد احترام و تقدس بوده‌اند. الوند، نه‌تنها یک منبع اقتصادی برای مردم منطقه محسوب می‌شود، بلکه به‌عنوان یک مکان تفریحی و گردشگری نیز مورد استقبال قرار می‌گیرد. کوهنوردان و طبیعت‌گردان بسیاری هر ساله به این منطقه سفر می‌کنند تا از زیبایی‌های طبیعی آن لذت ببرند.

از منظر تاریخی، الوند شاهد رویدادهای مهمی در طول تاریخ بوده. این کوهستان، به‌عنوان یک پناهگاه امن برای مردم منطقه در زمان جنگ و آشوب عمل کرده و نقش مهمی در دفاع از همدان داشته. آثار تاریخی متعددی در دامنه‌های الوند یافت شده که نشان‌دهنده قدمت سکونت انسان در این منطقه است.

■ **لطفاً خودتان را معرفی بفرمایید و بگویید فعالیت حرفه‌ای شما در چه حوزه‌ای از دانش‌بنیان متمرکز است؟**

در ابتدای مسیر، مهم‌ترین چالش ما «اعتمادسازی» و ایجاد بستر مناسب برای همکاری با صنایع بود. برای اثبات توانمندی‌های علمی و اجرایی‌مان، زمان بسیاری صرف کردیم. با شرکت در جشنواره‌های معتبر ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی توانستیم محصولات و طرح‌های خود را ارائه دهیم و جوایز ارزشمندی کسب کنیم.

ازجمله این افتخارات می‌توان به جشنواره اندیشمندان و دانشمندان جوان، جایزه ملی توسکا (برگزارشده توسط بنیاد ملی نخبگان)، جشنواره اختراعات بوعلی، عنوان فناوری برتر استان و طرح پژوهشی برتر اشاره کرد. این موفقیت‌ها کمک کرد تا بار علمی و عملی گروه ما نزد صنایع جدی گرفته شود و توانیم وارد مذاکره و عقد قرارداد با مجموعه‌هایی شویم که با چالش‌های زیست‌محیطی جدی مواجه بودند.

■ **در زمینه جذب سرمایه یا تأمین منابع مالی**

با چه تجربیاتی روبه‌رو شدید و از چه راهکارهایی استفاده کردید؟

با توجه به نوع فعالیت شرکت و حساسیت‌های حوزه محیط زیست، ترجیح دادیم سرمایه لازم را ابتدا از طریق منابع شخصی و حمایت‌های بانکی تأمین کنیم. هرچند سرمایه‌گذارانی برای شروع کار وجود داشتند، اما با کمک و هم‌فکری دوستان، سرمایه اولیه را خودمان فراهم کردیم تا توانیم مسیر فعالیت را به‌صورت مستقل و با تمرکز بر اهداف فناورانه ادامه دهیم.

■ **فرآیند تیم‌سازی و یافتن نیروی انسانی متخصص چگونه بود؟ چه معیارهایی برای انتخاب اعضای گروه‌تان داشتید؟**

یکی از دغدغه‌های اساسی هر کسب‌وکار برای ارتقا و رشد، دسترسی به نیروی انسانی متخصص و کارآمد است. خوشبختانه ما توانستیم با اتکا به ظرفیت‌های موجود در بخش علمی و صنعتی، نیروهای توانمندی را جذب کنیم. بخشی از این نیروها از دل همان صنایعی بودند که با ما همکاری می‌کردند و چالش محیط زیستی داشتند. در حال حاضر، مفتخریم که یک گروه منسجم و متخصص در اختیار داریم که در تمام حوزه‌های مورد نیاز به‌صورت یکپارچه فعالیت می‌کنند.

■ **به‌نظر شما مهم‌ترین ویژگی فردی که در موفقیت شما تأثیرگذار بوده چیست؟**

واقعیت این است که راه‌اندازی و توسعه یک کسب‌وکار فناورانه با دشواری‌ها و چالش‌های بسیاری همراه است اما اگر هدف مشخصی در ذهن داشته باشیم، این سختی‌ها قابل‌تحمل می‌شوند. چون می‌دانیم که تلاش ما معطوف به رسیدن به یک مقصد مشخص است. از نگاه من، مهم‌ترین ویژگی فردی که موجب شد بتوانم به این نقطه برسیم، در درجه نخست تپاقت مستمر و پشتکار مضاعف بود و در درجه دوم، به‌روز بودن در حوزه تخصصی خودم که باعث شد همواره بتوانم راهکارهای نو و کارآمدی ارائه دهم.

■ **نقش نهادهای حمایتی و زیست‌بوم نوآوری کشور را در پیشبرد فعالیت‌های دانش‌بنیان خود چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

محصولات دانش‌بنیان و فناوری‌های نو، نقش بسیار مهمی در تحقق اهداف کلان هر کشور ایفا می‌کنند. به همین دلیل، حمایت واقعی از زیست‌بوم نوآوری و فناوری می‌تواند مسیر توسعه را برای فعالان این حوزه هموارتر کند. در حال حاضر، حمایت‌هایی از سوی نهادهای مختلف وجود دارد، اما متأسفانه کاغذبازی‌ها و

■ **بازی کن، ولی زندگی را فراموش نکن!**

با وجود جذابیت‌های بازی‌های یارانه‌ای، مضراتی نیز وجود دارد که می‌تواند تأثیرات منفی بر سلامت جسمی و روانی بازیکنان داشته باشد:
۱) آسیب‌های چشمی: استفاده طولانی‌مدت از صفحه‌نمایش می‌تواند منجر به خشکی چشم، خستگی چشم و مشکلات بینایی شود. نور آبی ساطع‌شده از صفحه‌نمایش نیز می‌تواند خواب را مختل کند.
۲) مشکلات گردن و کمر: نشستن طولانی‌مدت در یک وضعیت نامناسب ممکن است باعث دردهای گردن و کمر شود. این مشکلات به‌مرورزمان می‌توانند شدیدتر شوند و

نیاز به درمان فیزیکی داشته باشند.
۳) آسیب‌های روحی: تحقیقات نشان داده‌اند که بازی‌های خشن ممکن است منجر به افزایش پرخاشگری در نوجوانان شوند. این نوع بازی‌ها می‌توانند احساسات منفی مانند اضطراب و افسردگی را تشدید کنند.

۴) وابستگی به بازی: برخی افراد ممکن است به‌شدت به بازی‌های رایانه‌ای وابسته شوند که این وابستگی می‌تواند بر روابط اجتماعی، تحصیل و کار آن‌ها تأثیر منفی بگذارد.
۵) کاهش فعالیت بدنی: صرف زمان زیاد در بازی‌های رایانه‌ای معمولاً با کاهش فعالیت بدنی همراه است که می‌تواند منجر به چاقی و سایر

■ **۴ منطقه نمونه گردشگری در طرح دامنه شمالی مصوب شد**
وی توضیح داد: به‌طور مثال مهم‌ترین دستاوردهای طرح دامنه شمالی، تعیین چهار منطقه نمونه گردشگری حیدره، تارک‌دره، مرادیگ و سد اکباتان بود که در گذشته تنها یک اسم از آن وجود داشت و محل دقیق آن تعیین نشده بود اما با این طرح این موضوع مشخص شد.
وی با اشاره به اینکه با این کار امکان اجاره این مناطق در مدت‌های مختلف توسط بخش خصوصی از دولت وجود دارد، ادامه داد: هم‌اکنون این زمین‌ها در دست دولت است اما بخش خصوصی با شهرداری‌ها می‌توانند این مناطق را اجاره و به مناطق تفریح‌گاهی و تفریحی تبدیل کنند البته هر منطقه با گرایش مخصوص به خود اجازه داده خواهد شد.

در طرح دامنه شمالی الوند؛ ۱۹ پردیس گردشگری برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی شناسایی شد.

مشاور طرح دامنه شمالی الوند افزود، مثلاً تارک‌دره با گرایش ورزش زمستانی و سایر مناطق نیز هر یک گرایش خاص برایشان تعریف شده لازم بود.
محمدیان منصور از شناسایی ۱۹ پردیس گردشگری برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی غیر از این چهارمنطقه پرداخت و گفت: زمین‌های این پردیس‌ها که متفاوت نیز هستند، متعلق به دولت است و امکان سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی و سایر ارگان‌ها در آن وجود دارد. وی افزود: همچنین برای افرادی که در این منطقه ۴۳ هزارهکتاری که از امامزاده کوه تا ازانفود را شامل می‌شود، قوانینی مصوب شده تا در صورت ساخت هر گونه زیرساخت گردشگری مانند هتل، همه جوانب آن بررسی شود.
مشاور طرح دامنه شمالی الوند با بیان اینکه تدوین قوانین ساخت‌وساز برای هتل‌ها، بوم‌گردی‌ها و سفره‌خانه‌ها با رعایت ظرفیت برد محیطی بوده،

روند اداری حاکم بر این فرآیندها بسیار پیچیده و فرساینده است. به‌عنوان مثال، برای دریافت تسهیلات، با مراحل اداری طولانی و گاه ناکارآمدی مواجه هستیم. قطعاً اگر این فرآیندها تسهیل و اصلاح شوند، می‌توانیم شاهد افزایش تولید، رشد اشتغال و خلق محصولات فناورانه بیشتری در کشور باشیم.

■ **آینده صنعت یا حوزه تخصصی خودتان را چگونه می‌بینید و برنامه‌ریزی شما برای سال‌های پیش‌رو چیست؟**

با توجه به چالش‌های زیست‌محیطی گسترده‌ای که نه‌تنها در جهان، بلکه در کشور خودمان نیز با آن مواجهیم، مانند کمبود آب، ناترازی‌های انرژی، آلودگی هوا و سایر مسائل مرتبط، می‌توان گفت که فناوری‌هایی که در خدمت حل این چالش‌ها قرار بگیرند، ظرفیت بالایی برای رشد دارند. این حوزه نه‌تنها از لحاظ فنی و تخصصی جذاب است، بلکه از نظر اقتصادی نیز می‌تواند سهم بالایی از بازار را در آینده به خود اختصاص دهد. همچنین با در نظر گرفتن مزیت‌های نسبی کشور ما مانند نیروی انسانی متخصص و نسبتاً ارزان و هزینه پایین انرژی، می‌توان برای این محصولات برنامه‌ریزی صادراتی نیز داشت و در بازارهای بین‌المللی حضور مؤثری پیدا کرد.

■ **چه توصیه‌ای به جوانانی دارید که علاقه‌مند هستند وارد حوزه دانش‌بنیان شوند اما نمی‌دانند از کجا شروع کنند؟**

پیشنهاد من به جوانان این است که در کنار ادامه تحصیل، حتماً به‌صورت جدی در یک حوزه تخصصی که واقعاً به آن علاقه دارند، ورود کنند. متأسفانه در بسیاری از دانشگاه‌های کشور، کمتر به تربیت نیروهای کارآفرین و صنعت‌گرا پرداخته می‌شود و این مسئله باعث می‌شود افراد صرفاً پیشنهاد من به جوانان این است که در کنار ادامه تحصیل، حتماً به‌صورت جدی در یک حوزه تخصصی که واقعاً به آن علاقه دارند، ورود کنند. متأسفانه در بسیاری از دانشگاه‌های کشور، کمتر به تربیت نیروهای کارآفرین و صنعت‌گرا پرداخته می‌شود و این مسئله باعث می‌شود افراد صرفاً پیشنهاد من به جوانان این است که در کنار ادامه تحصیل، حتماً به‌صورت جدی در یک حوزه تخصصی که واقعاً به آن علاقه دارند، ورود کنند. متأسفانه در بسیاری از دانشگاه‌های کشور، کمتر به تربیت نیروهای کارآفرین و صنعت‌گرا پرداخته می‌شود و این مسئله باعث می‌شود افراد صرفاً

گفت: با توجه به ویژگی‌های هر منطقه برخی می‌توانند در حوزه بوم گردشگری، طبیعی و تاریخی فعال باشند.
در این مناطق وجه اشتراک و تمایزهایی وجود دارد که آن‌ها را منحصربه‌فرد کرده است.
متوازن در پنج دره اصلی امامزاده‌کوه، گنجانمه، مرادیگ، سیمین و ورکانه به جای تمرکز صرف روی گنجانمه بود، افزایش زیرساخت‌ها در گنجانمه و عدم بهبود این امر در دیگر مناطق همچون سیمین، ورکانه و سایر مناطق باعث شد تا تنها در در مناطق شاهد پیشرفت باشیم و حتی اهالی برخی مناطق به‌دلیل نبود توسعه متوازن، از منطقه خود کوچ کنند.

وی از کردی، برخی مناطق مانند روستای ورکانه و یلفان، دارای رشد منفی هستند و با خالی از سکنه شده‌اند، بنابراین ما به‌عنوان برنامه‌ریز نباید اجازه دهیم که منطقه‌ای مثل گنجانمه، تا بیشترین حد ظرفیت برد خود پیشرفت داشته باشد اما در سایر مناطق مانند ورکانه و ازانفود، کمبود امکانات موجب کوچ اهالی شود.
وی تأکید کرد: اگر قرار است توسعه‌ای وجود داشته باشد باید پایدار باشد و توسط اهالی بومی صورت بگیرد تا جذابیت‌های آن برای گردشگران وجود آید؛ این مستلزم آن است که در همه مناطق سرمایه‌گذاری صورت گیرد.

مشاور طرح دامنه شمالی الوند افزود، شرایط به‌گونه‌ای رقم خورده که نبود برنامه‌ریزی باعث شد این پنج منطقه به‌صورت یکپسان رشد نکنند، البته لازم به ذکر است که در زمان تصویب طرح مصوب شد که به مدت پنج سال مشاور در کنار طرح وجود داشته باشد و اصلاحات لازم را انجام دهد چراکه هیچ طرحی بدون نقش نیست.

محمدیان‌منصور با اشاره به تغییرات مدیریتی مکرر در استان همدان، اظهار کرد: این امر باعث شد تا انگیزه لازم برای اجرا و به‌روز کردن طرح وجود نداشته باشد، متأسفانه با هر تغییر مدیریت، طرح‌های قبلی کنار گذاشته می‌شوند و این چرخه معیوب، توسعه پایدار را مختل کرده است.

وی با بیان اینکه پیگیری و اصلاحات این طرح و بررسی مجدد تغییرات در این منطقه، موجب کنترل منطقه خواهد شد، ادامه داد: اگر قوانین مصوب، به‌روزرسانی نشوند، شاهد تصمیم‌گیری با سلیقه مدیریت‌های مختلف و ازانفود را شامل ۹۰ درصدی ظرفیت های مختلف و مهاجرت ساکنان محلی سایر دره‌ها خواهیم بود که برخلاف توسعه پایدار است و روستاییان از این موضوع گلایه‌مند خواهند شد، مناطق نیز به‌دلیل نبود زیرساخت‌های کافی شناخته خواهند شد.
وی ادامه داد: در این صورت سرمایه‌گذاران

آموزش‌های تئوریک ببینند در حالی که خود شخص می‌تواند با انگیزه و پیگیری، هم‌زمان با تحصیل، مهارت‌های کاربردی را نیز فرا بگیرد.

نکته بسیار مهم این است که هیچ‌گاه از مسیر و هدفی که برای خودشان ترسیم کرده‌اند انامید نشوند. اگر کسی واقعاً برای هدفش برنامه‌ریزی و به آن ایمان داشته باشد و تمام تلاشش را به کار بگیرد، بدون تردید روزی به آن نقطه خواهد رسید. پشتکار، باور به خود و استمرار در مسیر، کلیدهای اصلی موفقیت هستند.

■ **الگویی از امید و اراده در زیست‌بوم نوآوری کشور**

گفتنی است؛ تجربه دکتر امید پورثی، نمونه‌ای واقعی از ترکیب تخصص، انگیزه و تعهد در مسیر کارآفرینی فناورانه است. مسیری که با شناخت نیاز واقعی جامعه آغاز شد، با تلاش و یادگیری مستمر ادامه یافت و با حضور در رقابت‌های علمی و صنعتی اعتبار گرفت. او و گروهش ثابت کردند که حتی در دل چالش‌ها، می‌توان فرصت ساخت، اگر باور به هدف وجود داشته باشد.

امروز، زیست‌بوم نوآوری ایران بیش از هر زمان دیگری به چنین الگوهایی نیاز دارد؛ به جوانانی که منتظر دعوت نمی‌مانند، بلکه خود آغازگر مسیر می‌شوند. حمایت از این نسل، نه‌فقط یک انتخاب، بلکه ضرورتی راهبردی برای آینده ایران در جهان دانش‌بنیان است.

مشکلات سلامتی شود.
۶) تأثیر بر خواب: استفاده مداوم از دستگاه‌های دیجیتال قبل از خواب می‌تواند کیفیت خواب را کاهش دهد و باعث بی‌خوابی یا خواب‌آلودگی در روز شود.

در نهایت، اگرچه بازی‌های رایانه‌ای می‌توانند تجربه‌ای سرگرم‌کننده و آموزنده باشند، اما مهم است که با آگاهی از مضرات آن‌ها، زمان بازی‌کردن را مدیریت کنیم. ایجاد تعادل بین سرگرمی و سلامت جسمی و روانی بسیار ضروری است. والدین باید نظارت دقیقی بر فعالیت‌های فرزندان خود داشته باشند تا از بروز مشکلات ناشی از اعتیاد به بازی جلوگیری کنند.

بدون فکر کردن به معایبی همچون ترافیک، به یک منطقه روی آورده که باعث شناخت نشدن دیگر مناطق خواهد شد.
همچنین تعریض جاده و ایجاد مدهای بیشتر حمل‌ونقل در منطقه را در پی خواهد داشت که موجب از بین رفتن یک منطقه و دست نخورده ماندن سایر مناطق خواهد شد.
مشاور طرح دامنه شمالی الوند تأکید کرد: توسعه متوازن هر پنج منطقه ضروری است، فریز‌کردن موقت توسعه در گنجانمه و هدایت سرمایه‌گذاران به مناطق کمتر توسعه‌یافته، به حل این مشکل کمک خواهد کرد، البته در گام‌های بعدی با بازنگری دوباره طرح و در صورت لزوم بازنگری قوانین منطقه گنجانمه، امکان سرمایه‌گذاری در دیگر مناطق نیز وجود خواهد داشت.

محمدیان‌منصور با بیان اینکه تاریخ زندگی بشر نشان داده که اگر کاری به‌صورت متد پیگیری شود، نتایج خوبی از آن حاصل خواهد شد.
اظهار کرد: به اعتقاد من مهم‌ترین موضوعی که به طرح‌های ما ضربه می‌زند، تغییر اتوبوسی مدیران است. با تغییر ریاست جمهوری همه مدیریت‌ها تغییر کرده و افراد جدید که شناخت و اعتقادی به طرح‌های گذشته ندارند، کارها و پژوهش‌های انجام‌شده را در ادارات بایگانی کرده و در نهایت بعد از گذشت چندسال که اهمیت موضوع مشخص می‌شود، با دوباره‌کاری طرح را پیگیری می‌کنند.

وی افزود، حدود ۱۲ طرح در خصوص دامنه شمالی الوند نوشته شده و آخرین طرحی که به دانشگاه بوعلی سینا ارائه داده، جمعیتی از همه این موارد است که مصوب و مقرر شد طرح دائم این دانشگاه به‌صورت کاملاً جدیدی اتخاذ شد.
وی یاد کرد: چرخ را از اول اختراع کنند.

این مسئله به برنامه‌ریزی و مدیریت ضربه می‌زند. در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

این مسئله به برنامه‌ریزی و مدیریت ضربه می‌زند. در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

این مسئله به برنامه‌ریزی و مدیریت ضربه می‌زند. در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

این مسئله به برنامه‌ریزی و مدیریت ضربه می‌زند. در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.

این مسئله به برنامه‌ریزی و مدیریت ضربه می‌زند. در مورد دامنه شمالی الوند نیز، طرح‌های متعددی نوشته شده، اما طرح دانشگاه بوعلی‌سینا، تسامس دانش فعلی الوند نیز، طرح‌های متعددی به‌مثابه آن است که افراد جدید بدون شناخت از کارهای گذشته، چرخ را از اول اختراع کنند.